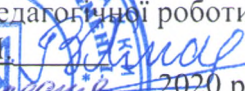

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова
(повна назва вищого навчального закладу)

Кафедра історії України

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
проф. Хмарський В. М.
“20” березня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія, концепції та сучасні досягнення історичної науки (ОК 5)
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)
(назва освітнього рівня)

Спеціальність 032 Історія та археологія
(шифр і назва спеціальності (тей))

Інститут/факультет історії та філософії
(назва інституту, факультету)

2020 - 2022

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Історія, концепції та сучасні досягнення історичної науки»

Розробник: Музичко Олександр Євгенович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії України

Протокол № 1 від “1” вересня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) Баєва (Бачинська О. А.) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії

Протокол № 1 від “22” вересня 2020 р.

Голова НМК _____ (підпис) _____ (Ковальський С.В.) (прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри історії України

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 2020 р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри історії України

Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 2020 р.

Завідувач кафедри _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 залікових модулів – 3 змістових модулів – 2 ІНДЗ* – <u>письмова робота</u> (вид завдання)	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>032 Історія та археологія</u> (код і назва) Спеціалізація (ї): (назва) Рівень вищої освіти: <u>третій</u> <u>(освітньо-науковий)</u>	Нормативна	
		Рік підготовки:	
		1-й	
		Семестр	
		-й	
		Лекції	
		22 год.	
		Практичні, семінарські	
		18 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		80	
		Форма підсумкового контролю: іспит	

* – за наявності

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни **Історія, концепції та сучасні досягнення історичної науки** є ознайомлення й використання в історичних дослідженнях основних тенденцій і досягнень вітчизняної і світової історичної науки.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни **Історія, концепції та сучасні досягнення історичної науки** є: визначення основних осередків розвитку вітчизняної й світової історичної науки та здобуття навичок у використанні основних тенденцій і досягнень вітчизняної і світової історичної науки у докторських дослідженнях.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) загальних (ЗК):

здатність до толерантних комунікаційних взаємодій (ЗК.03);

здатність вчитися; наполегливість у досягненні мети (ЗК.04);

здатність проведення власного наукового дослідження на сучасному рівні; оволодіння методологією наукової діяльності (ЗК.07);

здатність до продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності (ЗК.11);
здатність представляти результати наукових досліджень у вигляді звітів, доповідей на симпозиумах, наукових публікацій з використанням сучасних інформаційних технологій (ЗК. 14);

б) спеціальних (фахових, предметних) (СК):

здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики (СК. 01);

вміння використовувати спеціальний інструментарій, необхідний для вивчення, аналізу та інтерпретації документів та інших джерел з історії окремих періодів та регіонів (СК. 02);

здатність до побудови тлумачно-інтерпретативних схем історичного наративу з використанням існуючих та власних теоретичних моделей в історичному та археологічному дослідженні (СК. 03);

орієнтуватися в основних етапах розвитку історичної науки з метою визначення місця історичних досліджень в генеральному руслі сучасної науки (СК. 05);

опанувати загальними знаннями відносно методології, інструментарію та питань широких діахронічних, тематичних та просторових перспектив світової історії від стародавніх цивілізацій до сучасності (СК. 06).

Очікувані результати навчання:

Концептуальні наукові та практичні знання про новітні напрямки історичних досліджень, зокрема, місцевої історії, інтелектуальної історії, усної історії, просопографії тощо для розширення інформаційного простору в сфері історичних знань та формуванні суспільної свідомості (ПРЗ.01);

Критичне осмислення новітніх теорій, принципів, методів історичних та археологічних реконструкцій, володіння термінологічним та понятійним апаратом історика, сучасними концептуальними та методологічними знаннями в галузі науково-дослідницької та професійної діяльності (ПРЗ. 02);

Вміння використовувати існуючі та створювати власні теоретичні моделі в історичному та археологічному дослідженні, виявляти та будувати реконструктивно-інтерпретаційні моделі на підставі наукових спостережень (ПРУ. 06);

Вміння формувати команду дослідників для формулювання дослідницької проблеми, робочих гіпотез, збору інформації, підготовки проектних пропозицій (ПРВ. 01);

Здатність обґрунтовувати власні світоглядні позиції на основі знань історико-культурної спадщини України та світу, турбуватися про збереження та примноження національної та світової культурної спадщини (ПРВ. 04).

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин, що становить 4 кредити ЄКТС.

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ІНФРАСТРУКТУРА ІСТОРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Тема 1. Основні осередки історичної науки в Україні та їхня діяльність

Гене́за осередків історичної науки в Україні впродовж XIX - XX століть. Формування і функціонування академічної науки в Україні. Інститут історії України, Інститут української археографії та джерелознавства імені М.С. Грушевського, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І.Ф. Кураса НАН України. Університетська освіта і наука

в Україні. Історичні товариства та інші осередки історичної науки в Україні. Проблема академічної добросовісності як один з головних трендів в історичній науці в Україні.

Тема 2. Основні осередки історичної науки в Європі

Особливості функціонування історичної науки у сучасному світі. Основні інституції історичної науки у Центральній та Східній Європі. Історики та влада. Основні інституції історичної науки у Західній Європі. Основні осередки північноамериканської історичної науки.

Тема 3. Основні осередки історичної науки в Північній та Південній Америці

Особливості функціонування історичної науки. Основні інституції історичної науки. Специфіка ситуації у Латинській Америці.

Тема 4. Основні осередки історичної науки в Азії, Австралії, Африці

Специфіка формування інфраструктури історичної науки у цих регіонах.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ОСНОВНІ ТРЕНДИ Й ДОСЯГНЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ Й СВІТІ

Тема 1. Основні методологічні пошуки у світовій науці

Нові підходи до історіописання. Неометодології та «нова історія» в сучасній історичній науці. Постмодерністський поворот і його наслідки. Історія подій і «відродження наративу». Усна історія.

Тема 2. Розвиток мікроісторичних досліджень.

Проблематика мікроісторії. Історія побуту. Інтелектуальна історія. Історія політичної думки. «Заморська» історія. Історія довкілля. Жіноча історія. Візуальна історія. Історія читання. Історія тіла.

Тема 3. Основні історіографічні тенденції та джерелознавчі підходи у науці України

Генеza «інтелектуального рельєфу» сучасної історичної науки в Україні: проблема рецепції та розвитку дорадянської та радянської спадщини. Формування історіографічного канону у 90-ті роки ХХ століття: становлення й панування національного, етнічного й етатистського канону історіописання. Формування та науковий доробок adeptів західноєвропейських та американських історіографічних практик.

Тема 4. Комунікації українських та зарубіжних істориків

Система грантів та її вплив на сучасне історіописання. Участь у наукових форумах. Система відряджень. Співпраця на інституційному рівні

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Основні осередки розвитку історичної науки в Україні і світі										

Тема 1. Основні осередки історичної науки в Україні та їхня діяльність		2			10					
Тема 2. Основні осередки історичної науки в світі та їхня діяльність		2	2		10					
Тема 3. Основні осередки історичної науки в Північній та Південній Америці		2	4		10					
Тема 4: Основні осередки історичної науки в Азії, Австралії, Африці		4	2		10					
Разом за змістовим модулем 1	58	10	8		40					
Змістовий модуль 2. Основні тренди й досягнення історичної науки в Україні та світі										
Тема 1. Основні методологічні пошуки у світовій науці		4	2		10					
Тема 2. Розвиток мікроісторичних досліджень.		2	2		10					
Тема 3. Основні історіографічні тенденції та джерелознавчі підходи у науці України		4	2		10					
Тема 4: Комунікації українських та зарубіжних істориків		2	4		10					
Разом за змістовим модулем 2	62	12	10		40					
Усього годин	120	22	18		80					

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття навчальною програмою не передбачені

6. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		ГОДИН
1	Основні осередки історичної науки в Україні та їхня діяльність	2
2	Основні осередки історичної науки в світі та їхня діяльність	2
3	Основні методологічні пошуки у сучасній науці	2
4	Основні історіографічні тенденції у сучасній науці	2
5	Основні джерелознавчі підходи у сучасній науці	2
6	Специфіка «побутової історії»	2
7	Внесок української діаспори у розвиток історичної науки у закордонній науці	2
8	Специфіка розвитку історичної науки у Російській Федерації	2
9	Проблема доброчесності у сучасному історіописанні	2

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття навчальною програмою не передбачені

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/види завдань	К-ть годин
	Змістовий модуль 1. Основні осередки розвитку історичної науки в Україні і світі	
1	Основні осередки історичної науки в Україні та їхня діяльність [1] [3]	20
2	Основні осередки історичної науки в світі та їхня діяльність [1] [3]	20
	Змістовий модуль 2. Основні тренди й досягнення історичної науки в Україні й світі	
1	Основні методологічні пошуки у світовій науці [1] [3]	20
2	Основні історіографічні тенденції та джерелознавчі підходи у вітчизняній науці [1] [3]	20

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій;
- [2] – написання рефератів;
- [3] – вивчення додаткової літератури.

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

До першого змістового модулю:

Написання рефератів з історії, життя та діяльності окремих істориків, що долучились до історіографічного доробку дисертаційного дослідження здобувача вищої освіти.

До другого змістового модулю:

1. Постмодернізм в сучасній історичній науці.
2. Праві ідеї в західній та українській історичній науці.
3. Проблема міждисциплінарності в сучасній історичній науці.
4. Нетрадиційні методи в сучасних історичних дослідженнях.
5. Генетичний зв'язок сучасних концепцій та проблематики історичної науки в Україні з попередньою вітчизняною історіографією та паралельними студіями сучасних зарубіжних дослідників.

10. Методи навчання

Дослідницький метод. Використовується на практичних заняттях при роботі з джерелами. Може бути залучений також в ході виконання ІНДЗ.

Евристичний метод. В ході самостійної роботи студент відшукує в навчальній та науковій літературі факти з необхідної тематики.

Метод проблемного викладення. вирішення конкретних історичних проблем через роботу з історичними джерелами, роботу з науково-дослідницькими працями, аналіз

конкретних історичних ситуацій, що базується на формулюванні пізнавального завдання, розкритті системи доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, демонстрації способу розв'язання поставленого завдання.

Пояснювально-ілюстративний метод: полягає в лекційному курсі, основному методі передачі знань з історико-теоритичних курсів.

Репродуктивний метод. Студент на практичних заняттях відтворюють знання, отримані на лекціях та в ході самостійної роботи.

11. Методи контролю

- опитування студентів на семінарських заняттях;
- ІНДЗ;
- співбесіда за матеріалом додаткової літератури;
- усна співбесіда для студентів, які не набрали достатньої кількості балів до задовільної оцінки.

12. Питання для підсумкового контролю

1. Генеза осередків історичної науки в Україні впродовж XIX-XX століть.
2. Формування і функціонування академічної науки в Україні.
3. Інститут історії України НАН України,
4. Інститут української археографії та джерелознавства імені М.С. Грушевського НАН України
5. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І.Ф. Кураса НАН України.
6. Університетська освіта і наука в Україні.
7. Історичні товариства та інші осередки історичної науки в Україні.
8. Проблема академічної доброчесності як один з головних трендів в історичній науці в Україні Особливості функціонування історичної науки у сучасному світі.
9. Основні осередки європейської історичної науки.
10. Основні осередки північноамериканської та австралійської історичної науки.
11. Основні осередки латиноамериканської, азійської та африканської історичної науки.
12. Основні осередки європейської історичної науки.
13. Нові підходи до історіописання.
14. Неометодології та «нова історія» в сучасній історичній науці.
15. Постмодерністський поворот і його наслідки.
16. Історія подій і «відродження наративу».
17. Усна історія.
18. Проблематика мікроісторії та історія «знизу».
19. Інтелектуальна історія та історія політичної думки.
20. «Заморська» історія. Історія довкілля.
21. Гендерні студії та «жіноча» історія. Історія тіла.
22. Візуальна історія та історія читання.
23. Генеза «інтелектуального рельєфу» сучасної історичної науки в Україні: проблема рецепції та розвитку дорадянської та радянської спадщини.
24. Формування історіографічного канону у 90-ті роки XX століття: становлення й панування національного, етнічного й етатистського канону історіописання.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль				Модульний контроль в т.ч. ІНДЗ	Сума балів
Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2			
T1	T2	T3	T4	40	100
15	15	15	15		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма

15. Рекомендована література

Основна

1. Зашкільняк Л. Сучасна світова історіографія. Львів, 2007.
2. Історіографічний словник. Харків, 2004.
3. Киреева Р.А. Изучение отечественной историографии в дореволюционной России с середины XIX в. до 1917 г. М., 1983.
4. Колесник І.І. Українська історіографія (ХУІІІ – початок ХХ століття). Київ, 2000.
5. Кондратюк К. К., Сухий О. М. Сучасна національна історіографія новітньої історії України (1914–2009 рр.) / Кондратюк К., Сухий О.: Навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010.
6. Підгаєцький В. Модернізм і постмодернізм: уявнє минуле чи інваріантне майбутнє? // Україна модерна / За ред.: В. Верстюка, Я. Грицака, Л. Зашкільняка, В. Кравченка, М. Крикуна. Львів: Інститут історичних досліджень Львівського національного університету імені Івана Франка, 2000. Ч. 4–5. С. 289–318.
7. Портнов А. Історії істориків. Обличчя й образи української історіографії ХХ століття. К.: Критика, 2011.
8. Попова Т. Н. Историография в лицах, проблемах, дисциплинах: Из истории Новороссийского университета. Одесса: Астропринт, 2007.
9. Репина Л.П., Зверева В.В., Парамонова М.Ю. История исторического знания. М., 2004.
10. Смолій В., Левенець Ю. Парадокси історичного пізнання (замість передмови) // Україна: політична історія: ХХ – початок ХХІ ст. // Ред. рада В. М. Литвин (голова) та ін. Ред. кол.: В. А. Смолій, Ю. А. Левенець (співголова та ін.). К.: Парламентське вид-во, 2007.
11. Шаповал Ю. І. Україна ХХ століття: особи та події в контексті важкої історії. К.: Генеза, 2001.
12. Яковенко Н. Вступ до історії. К.: Критика, 2007.

Додаткова

1. Алексієвець М. Наукові дослідження із всесвітньої історії в нашому університеті: стан і перспективи // Україна–Європа–Світ. Міжнародний збірник наукових праць. Серія: історія, міжнародні відносини. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2010. Вип. 5.
2. Бурдяк В. Міжнародний науковий конгрес “Українська історична наука на порозі XXI століття” // Укр. іст. журн. 2000. № 6.
3. Дашкевич Я. Р. Дорогами української Клію. Про становище історичної науки в Україні // Україна в минулому. К.; Львів, 1996. Вип. 8.
4. Зашкільняк Л. О. Україна між Польщею та Росією: історіографія та суспільна свідомість // Укр. іст. журн. 2005. № 5.
5. Зашкільняк Л. О., Сирота Р. Б. Міжнародна наукова конференція у Львові “Виклики сучасної історіографії: світовий та український контекст” // Укр. іст. журн. 2002. № 2.
6. Ісаєвич Я. Д. XIX Міжнародний конгрес істориків в Осло // Укр. іст. журн. 2001. № 1.
7. Кентій К. В. Джерелознавчі й історіографічні питання в Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка // Укр. іст. журн. 2001. № 2.
8. Касьянов Г. В. Система владних відносин у сучасній Україні: групи інтересу, клани та олігархія // Укр. іст. журн. 2009. № 1.
9. Касьянов Г. В. Сучасна історія України: проблеми, версії, міркування // Укр. іст. журн. 2006. № 4.
10. Колесник І. І. Гоголь у культурно-інтелектуальній історії України: міфи та стереотипи (до 200-річчя Миколи Гоголя) // Укр. іст. журн. 2009. № 2. С. 135–160.
11. Колесник І. Українська культура та історіографія: історія ментальностей // Укр. іст. журн. 2002. № 1.
12. Коляструк О. А. Предмет історії повсякденності: історіографічний огляд його становлення у зарубіжній та вітчизняній історичній науці // Укр. іст. журн. 2007. № 1.
13. Кондратенко Л. В., Хойнацька Л. М. До 100-річчя від дня народження М. О. Бурмистенка // Укр. іст. журн. 2002. № 6.
14. Литвин В. М., Слюсаренко А. Г. На політичній арені України (30-ті рр.). Роздуми істориків // Укр. іст. журн. 1994. № 1.
15. Реєнт О. П. Сучасна історична наука в Україні: шляхи поступу // Укр. іст. журн. 1999. № 3.
16. Потульницький В. А. Українська та світова історична наука: рефлексії на межі століть // Укр. іст. журн. 2000. № 1.
17. Проблеми періодизації історії та історіографічного процесу // Харківський історіографічний збірник. Харків, 2002. № 5.
18. Стяжкіна О. В., Гридін І. М. Історична наука у вузах. I Всеукраїнська нарада деканів історичних факультетів державних навчальних закладів // Укр. іст. журн. 2002. № 3.
19. Таран Л. В. Проблеми епістемології історії: від позитивізму до постмодернізму (на прикладі французької, російської, української історіографії) // Укр. іст. журн. 2007. № 2.
20. Тельвак В. Творча спадщина Михайла Грушевського в оцінках сучасників (кінець XIX – 30-ті роки XX століття). – Київ; Дрогобич: “Вимір”, 2008.
21. Терно С. Вони грають зовсім не так, або постмодернізм у сучасній українській історіографії // Генеза. 2004. № 1 (9).
22. Удод О. А. Українсько-російські взаємини: історіографічні міркування й роздуми // Укр. іст. журн. 2005. № 2.

16. Інформаційні ресурси

Офіційний сайт Інституту історії НАН України. Постійна адреса: <http://www.history.org.ua>
Офіційний сайт НБ ОНУ імені І. І. Мечникова. Постійна адреса: <http://library.onu.edu.ua>
<http://modernhistory.onu.edu.ua> – сайт кафедри нової та новітньої історії Одеського Національного університету імені І.І. Мечникова.

ДОДАТКИ

ПЛАНИ практичних занять

Заняття 1.

Тема: Основні осередки історичної науки в Україні та їхня діяльність (2 години)

1. Академічні інститути.
2. Вузівські осередки історичної науки.
3. Громадські професійні об'єднання істориків
4. Формування історіографічного канону у 90-ті роки ХХ століття: становлення й панування національного, етнічного й етатистського канону історіописання.

Заняття 2.

Тема: Основні осередки історичної науки в світі та їхня діяльність (2 години)

1. Історична наука у другій половині ХХ - на початку ХХІ століття (загальна характеристика).
2. Проблеми історіографії країн Західної Європи та США.
3. Нові тенденції розвитку історичної науки в країнах Центральної та Східної Європи.
4. Основні риси розвитку історичної науки в країнах Азії та Африки.

Заняття 3

Тема: Основні методологічні пошуки у сучасній науці (2 години)

1. Нові підходи до історіописання.
2. Неометодології та «нова історія» в сучасній історичній науці.
3. Інтелектуальна історія та історія політичної думки.
4. Формування й інтелектуальні засади та науковий доробок представників «модерністського» протесту – основного інтелектуального конфлікту у сучасній вітчизняній історіографії.

Заняття 4

Тема: Основні історіографічні тенденції у сучасній науці (2 години)

1. Особливості функціонування історичної науки у сучасному світі.
2. Проблематика мікроісторії та історія «знизу».
3. Гендерні студії та «жіноча» історія. Історія тіла.
4. Генеза «інтелектуального рельєфу» сучасної історичної науки в Україні: проблема рецепції та розвитку дорядянської та радянської спадщини.

Заняття 5

Тема: Основні джерелознавчі підходи у сучасній науці (2 години)

1. Постмодерністський поворот і його наслідки для джерелознавства.
2. Історія подій і «відродження наративу».
3. Візуальна історія та історія читання.
4. Усна історія.

Заняття 6

Тема: Специфіка «побутової історії» (2 години)

1. Школа «Анналів»
2. Специфіка вивчення селянського та міського побуту
3. Побутова історія у дисертаційних практиках

Заняття 7. Тема: Внесок української діаспори у розвиток історичних досліджень у закордонній науці (2 години)

1. Етапи формування
2. Інститут Гарвардських студій
3. Канадійський інститут українських студій
4. Основні часописи

Заняття 8. Тема: Специфіка розвитку історичної науки у Російській Федерації (2 години)

1. Історик та влада
2. Напрямки історичних досліджень
3. «Велика Вітчизняна війна» як базовий міф

Заняття 9. Тема: Проблема академічної доброчесності як один з головних трендів в історичній науці в Україні (2 години)

1. Традиції боротьби за доброчесність
2. Правові трактування плагіату. Причини та наслідки
3. Найрезонансніші випадки боротьби за доброчесність в Україні

Література для підготовки до семінарів

1. Білас Л. Вячеслав Липинський як історик кризової доби // Липинський В. Україна на переломі (1657-1659). Філадельфія, 1991. С. lvi-lxiii.
2. Зашкільняк Л. Замітки про сучасну українську історіографію // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика. 2009. Вип. 15. С. 13-29.
3. Зашкільняк Л.О. Україна між Польщею й Росією: історіографія та суспільна свідомість // Український історичний журнал. 2005. № 5. С. 93-113.
4. Удод О. Історія повсякденності як провідний напрям української історіографії // Краєзнавство. 2010. № 3. С. 6-9.
5. Удод О. Історична пам'ять в Україні та європейські цінності // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика: Зб. ст. К., 2009. Вип. 15, ч. 2. С. 3-10.
6. Удод О. Історична політика й академічна свобода істориків: європейські стандарти й українські реалії / О. Удод // Історіографічні дослідження в Україні. — 2018. Вип. 29. С. 233-246.
7. Удод О., Юрій М. Методологія історії і гуманітаризація знання // Історіографічні дослідження в Україні: Зб. наук. пр. 2013. Вип. 23. С. 6-27.
8. Удод О. Сучасні українські підручники з історії в оцінці польських та німецьких істориків // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки: Міжвід. зб. наук. пр. 2003. Вип. 9. С. 427-435.
9. Историческое сознание российской молодежи (2015) / авт. кол.: С. В. Алексеев, В. А. Гневашева, О. А. Плотникова, Б. А. Ручкин, С. В. Луков ; под общ. ред. С.В. Алексеева. М. : Изд-во Моск. гуманит. ун-та.
10. Мошняга В.П. Историческая наука России на современном этапе // ЗНАНИЕ. ПОНИМАНИЕ. УМЕНИЕ. 2016. № 2. С. 234-245.

11. Українська історіографія на зламі ХХ і ХХІ століть: здобутки і проблеми / за ред. Л. Зашкільняка. Львів : Вид-во Львів. нац. ун-ту, 2004.
12. Українська історіографія ХІХ – початку ХХ століть: основні напрями і концепції. Навчальний посібник / К. Кондратюк. Л., 2012.
13. Прицак О. Чому катедри українознавства в Гарварді? Кембрідж-Нью-Йорк, 1973.
14. Сучасна національна історіографія новітньої історії України (1914-2009 рр.) : навч. посіб. / К. Кондратюк, О. Сухий; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010.